SENNACIULO

OFICIALA ORGANO DE SENNACIECA ASOCIO TUTMONDA

REDAKTEJO, ADMINISTREJO K SIDEJO DE PLENUM-KOMITATO : 67, avenue Gambetta, Paris 20e
Poŝtĉekaj kontoj je nomo de SAT-Paris : Bruxelles n-o 350 189, S'Gravenhage n-o 211 533 Kopenhago n-o 4 986, Paris n-o 1234 22. Stokholmo n-o 74 153, Wien n-o D-109 068, Zagreb n-o 41 448, Zürich n-o VIII-200 49. Alilande oni pagu per poŝtmandato je nomo de SAT. bonvalutaj devizoj en rekom. letero aŭ bankĉeko je nomo de « Bannier ».

KIAL SAT MERITAS NIAN SUBTENON

Preskaŭ jam du jarojn mi intencis verki artikolon por « S-ulo », sed saman tempon ĉi tiu intenco restis nura intenco. Pro kio mi ne efektivigis mian deziron, vi demandos ? Nu, simple pro la fakto, ke mi atendadis samtendencan verkaĵon, kia la mia, sed fluinta el plumo de pli lerta k kompetenta esperantisto ol mi. Tamen, vane atendinte, finfine mi kaptis la helpopretan skribilon, ordonante ĝin plenumi mian deziron. Pri kio temas ? Nu, pri sufiĉe delikata afero : pri SAT k ĝia organo « S-ulo ».

« Ho, ve », vi ekĝemos, « malnova novaĵo ». Jes, vere : malnova novaĵo.. sed ankoraŭ aktuala k ne malpli solvenda. Sed mi ne tro tedu vin per ĉirkaŭvojoj k pasu rekte tra la pordo en la domon : Ĉu S A T meritas niajn subtenon, membrecon ? Ĉu ĝiaj organoj indas posedi nian atenton ? Respondon pri ĉi tiuj demandoj donis la nederlandaj esperantistoj en sia jubilea kongreso. Tiu respondo certe ne estis dusenca. La du kritikintoj, kiuj mallaŭdis « S-ulo-n, » laŭ nederlanda proverbo « revenis kun longa nazo » (t.e. ili grave fiaskis), k mi kredas, ke ili, havante almenaŭ ioman konscion pri la realo, estonte evitos tian nefruktodonan kritikon. Intencante kritiki ajnan aferon, tion oni faru argumentplene k ne per facile refuteblaj infanaĵoj, kiuj ja povas ridindigi la kritikanton, sed ne sukcesos konvinki seriozulojn.

Por pruvi, ke « S-ulo » ne meritas nian atenton, oni ne insultu ĝin « pornografia » aŭ « rusi-malamika », ĉar tio ne estas argumento praviganta la opinion de l'kritikanto, sed pruvas, ke fakte oni ne havas argumentojn k sekve la kritiko estas nur infanaĵo, pri kiu seriozaj esperantistoj ne malŝparu tempon k atenton. La mallaŭdintoj, kiuj ne ŝatas « S-ulo »-n, asertis (en la sama kongreso), ke la plimulto el la FLE-a anaro ne legas ĝin. Kredeble ili mem ne legas « S-ulo'n ». Tiuokaze estas tute kompreneble, ke ili ne povas trovi verajn argumentojn.

Sed mi ne deviu k ripetu miajn demandojn : Ĉu SAT k « S-ulo » meritas niajn atenton k subtenon ? Ni klopodu kontentige respondi ĉi tiujn demandojn. En la unua kunsido de la FLE-a jubilea kongreso K-do Bartelmes tiom ĝuste diris : « Nur mondskale esperanto havas signifon por la laboristaro ĉi-planeda ». Tiuj ĉi vortoj estas la bazo, sur kiu ni finkonstruu nian tezon. NUR MONDSKALE ! ! Sed tutmonde praktiki esperanton eblas nur per tutmonda interkontakto. Tiun ĉi kontakton ni povas havigi al ni nur per tutmonda interkontaktilo. Tia interkontaktilo do povas esti ne partieca, sed... universale tutmondeca. Se ĝi reprezentus specialan tendencon, iun partiecon, ĝi estus ne tutmondeca, sed reprezentanto de iu partio, de iu tendenco.

Ni nun revenu al la deirpunkto : SAT k « S-ulo ». Ĉu SAT estas special-tendenca organizo ? Ne, ĉar ĝi konsistas el frakcioj, reprezentantaj samtiom da opinioj. Gia organizformo do evidente estas superpartieca, tutmondeca. Ĉu « S-ulo » havas specialan tendencon ? Superflua demando ! Tian ĝi ja ne povas havi, ĉar ĉiu frakcio el SAT-anoj rajtas konigi sian tendencan vidpunkton.

« Ho », kriegos kritikulo, « vi eraras, ĉar ofte K-do Petro fuŝatakis Rusion ». « Ha », larĝbuŝe protestas alia, « vi trompas, ĉar K-do Joĉjo kelkfoje malestime insultis la parlamenton k K-do Miĥaelo centfoje primokis la pastraron ».

Ekstaros ekscite kelkdeko da protestontoj. Nu, restu trankvilaj k konservu vian protestadon. Ĉu K-doj Petro, Joĉjo aŭ Miĥaelo estras super SAT k « S-ulo » ? Kial vi polemike ne refutu la asertojn de tiuj K-doj ? Vi ja rajtas fari tion. Vi ja estas SAT-ano. Guste ĉar tiu organizo laŭ sia strukturo estas tutmonda, enhavanta ĉiajn tendencojn, vi havas bonan okazon konigi vian ideon k konvinki « la nigrajn ŝafojn ». Kial vi tion ne faras ? Ĉar vi ne tiom lerte direktas vian plumon, ĉar vi ne tiom bone regas la lingvon ? aŭ pro manko de argumentoj ? En la unua kazo vi diligente ekzercu vin k lastkaze vi silentu k penu alkutimiĝi la fakton, ke, krom vi, nia organizo gastigas aliulojn, kiuj estas tiom impertinentaj rajdi sur alia ĉevalo, ol la via. Vi kredas vin demokrato k per via demokrateco vi deziras silentigi alies buŝon, kritikantan vian sanktan religion, vian erarpovan doktrinon.

K-doj, vi rigardu ĉi tiun aferon iom pli profunde, iom pli serioze k ne tuj koleriĝu, aŭdinte alian opinion. Ekkonsciu la netakseblan valoron de organizo katenita al neniu aparta tendenco aŭ partio. En ĝi vi rajtas defendi vian opinion, en ĝi vi povas konverti « pekulojn ». En ĝi vi povas refuti alies asertojn. Kompreneble ne per infanaĵoj, sed per... argumentoj. Ĉi tio estas la granda valoro de SAT. Ĉi tio estas la granda avantaĝo de « S-ulo ». En via partigazeto vi ne bezonas polemiki, ĉar la legantoj estas viaj sampartianoj. Via opinio nur nuance diferencas de tiu de la aliaj. Sed la SAT-anaro estas birdaro diverspluma. Kun tiu vi povas polemiki. Al tiu vi propagandu viajn ideojn. Tiun vi konvertu. Ni bone konsciu pri tio. Vi ne diru : La enhavo de « S-ulo » ne plaĉas al mi. Sed, leginte malindan, trompan aŭ malveran artikolon, vi prenu vian plumon k per *argumentoj* vi refutu la malverajn asertojn. Mokon k ridon vi ne atentu. Seriozulo ne mokas k ridas pri alies opinio, almenaŭ se ĝi... estas opinio. Nur infanaĵoj ridindigas.

Nieuwenhuizen, Hago.

XVI-a KONGRESO DE S.A.T.

en MANĈESTRO (Britio)

2-7. aŭgusto 1936.

Adreso de la OKK, 16, Lily Street, Manchester 8 (Britio).

6-*a Komuniko.*

Loĝado. Ĉar ni ne povos provizi al ĉiu kongresano senpagan privatan loĝejon, K-doj, kiuj povas pagi, bonvolu noti tion sur la aliĝilo. Oni ne timu, ke la kosto ĉi tie estas alta ; eĉ ĝi estas malpli alta ol la kosto londona. Oni povas tranokti en pensiono dum semajno por nur 7 ŝilingoj. Laŭvole gastoj aŭ aĉetas la propran manĝaĵon k petas la domestrinon ĝin kuiri, aŭ pli simple manĝas en kafejo en la urbo.

Manĝado. Matenmanĝo kostas de 9 pencoj ĝis 1 ŝil. 6 pencoj ; ĉefmanĝo kostas de 1 ŝil. 3 pencoj ĝis 2 ŝilingoj ; k vespermanĝo de 1 ŝilingo ĝis 2 ŝilingoj. Trinkmono ne estas deviga, sed kutime oni lasas du pencojn sub la telero, kie la manĝkosto superas ŝilingon. Ekzistas pluraj, sed ne multaj, vegetaraj kafejoj, k ankaŭ ni intencas starigi bufedon en la Kongres-Halo, kie K-doj povos aĉeti simplajn manĝojn (inkluzive vegetaraj) je pli malalta prezo.

Pri unu afero ni volas averti. La biero en Anglio estas multe pli fortgrada ol alilande ; zorgu, ke vi ne ebriiĝu !

Viziloj. La industrio, kiu famigis Manĉestron tra la tuta mondo — la katunfabrikado — certe havos grandan intereson por la vizitantoj k ni aranĝis, ke parto da kongresanoj vizitu unu el la plej grandaj fabrikoj de la distrikto. Al ĉi tiu konstruo liveriĝas la kruda kotono rekte de la arbustoj en Ameriko k Egiptio, k post kombado, ŝpinado k teksado estas finfine forsendata, en la formo de ŝtofo, al tiaj malproksimaj lokoj kiel Ĉinio k Hindio.

Alia parto vizitos karbminejon, kie K-doj mem povos vidi la strangajn k mizerajn kondiĉojn, pro kiuj suferas tiom multe da laboristoj Lankaŝiraj. Pliajn vizitojn ni ankoraŭ aranĝos.

Subteno. La Kongreso ricevos la subtenon de la Manĉestra Metia Konsilantaro (*Manchester Trades Council*), k ĝiaj reprezentantoj bonvenigos la SAT-anaron de sur la estrado de la Halo. Nia propagandado por la movado pli efikos, se ni povos montri al la lokaj laboristoj multegon da anoj el multego da landoj. Do ni petas denove — ŝparu la monon, penegu ĉeesti, k SENPROKRASTE ALIĜU.

3-a Listo de aliĝintoj.

38. K-dino M. v. Essen, Hornhuizen, Nederlando ; 39. K-do M. Leblanc, St. Quentin, Francio ; 40. K-dino M. Bowden, Manchester ; 41. K-do W. Smith, Nelson, Anglio ; 42. S. Pugmire, Liverpool, Anglio ; 43. R. Figuls, Barcelona, Hispanio ; 44. J. Figueras, San Esteban de Bas, Hisp. 45-46. G-doj Veen, Amsterdam ; 47. X. Aŭstrio ; 48. K-do M. Rosner, Dublin, Irlando ; 49. D. Fernandez, Bilbao, Hisp. ; 50. X. Germanio ; 51. K-do P. Thorsen, Hillerod, Danio ; 52. J. Baron, Darwen, Anglio ; 53. W. Prent, Amsterdam.

La sekretario de l'manĉestra filio de BEA sciigis nin, ke dum majo aperos esperanta katalogo pri la libroj haveblaj ĉe la Centra Konsulta Biblioteko Civita en Manĉestro. Kongresontoj, kiuj dezirus unu ekzempleron, povos ricevi ĝin senpage, skribante al : S-ro *C. Nowell*, Central Library, *Manchester*, Britio.

Propono n-o 1.

La Kongreso elektu komisionon el ses diverslandaj K-doj, por kolekti k redakti la regulojn pri gvidado k konduto ĉe kunvenoj. La rezulto de la komisiona laboro fariĝu la gvidilo por la prezidantaro dum estontaj kongresaj kunsidoj.

J. Sulski (4304).

ĈE LA LABORISTAJ ESPERANTO-ASOCIOJ

Jubilea Kongreso de la Federacio de Lab. Esperantistoj (Nederlando) en Hago (11./13.4.36).

Tiu ĉi grandioza manifestacio okazis en Hago, la sama urbo, kie antaŭ 25 jaroj areto da K-doj fondis la organizon. Du el la pioniroj-fondintoj povis persone partopreni tiun ĉi jubilean kongreson (K-doj *K. H. Meijer* k *J. L. Bruin*) k direkti kelkajn salutparolojn al la kongresanaro, kiu konsistis el 1.340 Gekamaradoj, anoj de la Federacio (t. e. triono de la tuta membraro). 118 sekcioj sendis mandatitajn reprezentantojn. La sabaton (11.4) okazintan festvesperon ĉeestis pli ol 1.700 personoj ; en tiu vespero i.a. infangrupo aŭdigis esp-lingvajn kantojn k teatrajetojn. Roterdamanoj amuzis la K-dojn per satira teatrajo, prezentanta malglatan esp.-kongresan kunsidon tre ĝenatan de fuŝuloj.

La Roterdamanoj donacis al la estraro okaze de l'Jubileo belegan standardon arte broditan.

En tri laborkunsidoj tre discipline vitizitaj de la anaro, oni pridebatis la raportojn de l'estraro, la buĝeton k la diversajn proponojn, post kio la estraro estis akklame k unuanime reelektita. Plimalaltigo de la kotizo estis malakceptata per 2213 voĉoj kontraŭ 1172 (k 65 sindetenoj). Estis akceptate (kontraŭ 478 voĉoj) pagi al la kongresdelegitoj la restadkostojn helpe de ekstra kotizeto pagenda en la monatoj antaŭirantaj la kongreson. Oni longe debatis pri la *infankursoj* k ilia organizado k elektis tiurilate komisionon el kompetentuloj.

En siaj salutparoloj la prezidanto de FLE (K-do *Faulhaber*) k la reprezentanto de l'Plenumkomitato de SAT (K-do *Bartelmes*) substrekis la bonajn rilatojn inter ambaŭ organizoj, la landa k la tutmonda.

Post debato tre honoriga por SAT k ĝia organo, la kongreso per 3.401 voĉoj kontraŭ nur 49 voĉoj rekonfirmis sian sintenon en rilatoj al SAT : konservi plej firman kontakton kun nia asocio k pluigi la abonon al « Sennaciulo » por ĉiuj federacianoj. Same oni rekonfirmis la Apeldornan rezolucion, nome ke IPE-anoj k ISE-anoj ne povas esti membroj de la Federacio.

Speciala kunveno de SAT-anoj okazis lundon matene (13.4.) ; ĉeestis ĝin ĉ. 80 Gek-doj. Oni ĉefe traktis pri perantlaboro k organizado de l'varblaboro por SAT. La ĉefperanto por Nederlando, K-do *Bas Vels*, faris koncizan raporton pri sia laboro k estis unuanime reelektita por sia funkcio.

La venonta fed. kongreso okazos en Gento (Belgio).

Kongreso de F.E.O.[1] *en Havro (Le Havre)* (11./13.4.1936).

Ĉeestis proksimume 75 Gek-doj ; estis reprezentitaj Parizo, Havro, Ljono, Marsejlo, Angers, Tours, Cholet, Fabrègues, Fécamp, Montargis, Malakoff, St.-Denis (pariza regiono), St-Etienne k.a. ; krome ĉeestis kelkaj izoluloj. Prezidis la kunsidojn K-doj *Guillaume* k *Meyer*. Oni pritraktis en la unua kunsido la demandon pri unueco de l'lab. esp. movado en Francio. Estis akceptita de 12 grupoj (325 voĉoj) kontraŭ 2 grupoj (35 voĉoj) rezolucio de l'Anĵera grupo, kiu por nova unueca organizo postulas kiel statutan bazon 1) la sendependecon de l'lab. esp. movado de la neŭtrala movado, laŭ la devizo « For la Neŭtralismon », 2) deklaron ne okupi sin pri propradire politika laboro (tasko de partioj, sindikatoj kc). Ĝia ekskluziva tasko estu propagando k instruado de esp-o en lab. rondoj. K-do *Pâris* defendis vane apartajn proponojn de l'Malakofa grupo rilate la strukturon k sintenon de l'nova unueca federacio. Sola li estis ankaŭ por pledi, ke la nova FEO okupu sin pri esperantlingva informservo (kio estas serva tasko de SAT, sed ne de LEA ! — aŭ pli bone, de la Frakcioj). Okazis telegram-interŝanĝo kun la sam-tempe en Orleano okazanta FEP-kongreso. Rezulte estis elektata 6-membra

[1] Fédération Espérantiste Ouvrière.

komisiono por la intertraktoj pri unueco, kiuj devos okazi en Parizo. La kongreso pridebatis en dua kunsido la raportojn de l'estraro k akceptis ilin preskaŭ unuanime[1]. La federacia sekretario estas reelektita (K-do *Lafon*); sekve la sidejo de l'Federacio restas Parizo. La Federacio havis fine de 1935 779 anojn (en la antaŭa jaro 765). Kvin grupoj malaperis, ses novaj stariĝis.

Oni deziresprimis por okazigo de l'venontjara kongreso en Lille.

La Havra grupo (entenanta nun 70 membrojn) tre bone organizis la kongreson. Post la laboro okazis vizito al la haveno k al la ŝipego « Ile de France ».

3-a *Jarkonferenco de SAT en Britio* okazis, samdate kiel la antaŭe cititaj kongresoj, en *Manĉestro*; ĝin partoprenis 29 K-doj (26 membroj, tri gastoj) el 11 urboj. La raportoj de la sekretario, de l'kasisto, librejisto, de l'redaktoro de « Lab. Esperantisto» k de l'gvidantino de koresponda kurso estis unuanime aprobataj. La libroservo donis financan profiton. La membrostato estas 83. La korespond-kurso bone progresas (kursanoj en 14 lokoj). K-doj *Roberts* k *Rosenbloom* (Manĉestro) faris propagandvizitojn al pluraj grupoj. K-doj el Leeds, Preston k Liverpulo povis raporti pri kontentiga stato de l'tieaj SATEB-grupoj. K-do *Sugar*, sekretario de l'O.K.K., instigis al fortostreĉo por sukcesigo de l'SAT-kongreso, post raporteto pri la jam farita laboro. Jena propono estis unuanime aprobita (krom unu sindeteno) :

« La 3-a Jarkonferenco de SATEB, priesplorinte la aktualajn k pasintajn kaŭzojn de la skismo ĉe SAT, plene subtenas la nunan sintenon de la Plenumkomitato de SAT. »

Konsekvenca kontraŭmilitisto

La komandanto-flugisto de l'K.L.M. (reĝa aernavigad-asocio) *A. Viruli*, rezerva leŭtenanto-flugisto de la nederlanda milit-aernavigado, skribis la 22-an de aprilo 1936 leteron al ministro Kolejn (Colijn),en kiu li deklaras, ke li rifuzos militservon, kiam li estos alvokata por tio.

Jam en oktobro 1935 li skribis en artikolo en la « Verda Amsterdamano », kiun oni devigis lin retiri : « Se ies profesio estas gardi en iafoje malfacilaj cirkonstancoj la vivon de vojaĝantoj ĉiunaciaj, k se oni en multaj bataloj k en la bonaj horoj poste klare ekkonsciis, kiom altvalora estas la vivo, k kiom indas savi ĝin, kiom tute freneza montriĝas do ĉiu politiko, kiu volus, de malantaŭ elpensita limeto, detrui homan vivon pogrande, por atingi ian celon.»

Kaj : « Mem mi estas nederlandano, k mi ŝatus resti tia, sed same bone kiel mi preferas iri per du kruroj en Londono ol per unu en Amsterdamo, same bone mi fariĝos morgaŭ brito aŭ belgo, se mi povos savi per tio nederlandajn, belgajn aŭ britajn homajn vivojn. Mia patrio estas pli kara al mi ol kia ajn lando — sed la vivon de mia filo aŭ de kies ajn filo en Sudhamtono (Anglio), Lieĝo (Belgio) aŭ Oberamergavo (Germanio) mi tute ne volus riski por tio. »

Komunikis 17.981.

[1] Nur 7 voĉoj el la Malakofa grupo solidariĝis kun K-do Pâris; 7 sin detenis.

Tra la Esperanta Gazetaro

La evoluo de l'vestaro k modo.

Sub tiu titolo ni trovis en « Scienca Gazeto » (Rockford, Usono) interesan artikolserion. Ni citas el ĝi nur jenan pensigan paragrafon : « ... Ĉu vere ili (la virinoj) estas sklavinoj de la modo ? Ĉu la virinoj vere sekvas ĉion, kion ordonas la kapricoj de la modfarantoj ? *Mi kuraĝas diri, ke ne* ! Ne la virinoj estas la sklavinoj, sed la viroj estas la veraj sklavoj de la tirano MODO. Inter deko da virinoj oni vidas dekon da diversaj vestajoj. Ĉiu el la dek virinoj volas esprimi sian individuecon per sia vestaĵo. Sed inter deko da viroj oni vidas nur unu kostumon. Fakte, se ili estus senkapigitaj, oni ne povus distingi unu de la alia... Kompreneble ni ne parolas pri naciaj aŭ regionaj kostumoj, sed nur pri la universala pariza eŭropo-amerika modo. »

Senartaĵoj en priarta revuo.

En « Literatura Mondo » (marto-aprilo) oni trovas sur unu paĝo (36) tre belan poemon de Th. Gotje (Gautier) pri « La arto », esperantigitan de Kalocsay. « For pasas ĉio. Staras nur art' eterne plu. Urb' falas : transvivas ĝin statu'. » Ktp... Sed vid-al-vide, sur la sekvanta paĝo (37) teruras nin abomena senartaĵo : portreto (kredeble simbola !) de laborista knabino, tiel fuŝe pentrita (ĉu intence, ĉu pro nekapablo ?), ke ĉiu laborista junulino vidante tion, k kaptite de naŭzo, devus ekprotesti al la « artisto », kies nomo estas *Jenő Barcsay*.

« Svenska Arb. Esperantisten » (aprilo) enhavas interesan artikolon de K-dino L. Karlsson pri nia moralo. Ŝi malkaŝas la hipokriton de l'burĝa socio rilate moralecon, en la seksa kunvivo, en la familio, en la subpremo al la virino. Ŝi montras ankaŭ la respondecon de l'eklezio en tiu falskompreno pri moralo. Ŝi konkludas kuraĝe k konvinke : « La burĝa moralo, interne putra kiel la tuta kapitalista socisistemo, neniel taŭgas al sanaj progresemaj klasbatalantoj. Nia tasko estas tial substitui ĝin per moralo, kiu baziĝas sur profunda veramo en ĉiuj niaj agoj, do per moralo kiu povas sin pravigi antaŭ la propra konscienco. »

Hispana Letero

En Hispanio, de kiam venkis la maldekstraj partioj, la riĉuloj forkuras el la lando kiel ratoj, portante kun si la monon. Pro tio la regantoj devis malfaciligi la mon-eksporton, k tia « cenzuro » atingis ankaŭ la privatan korespondadon al eksterlando. Ĉiu, kiu volas registrigi leteron al eksterlando, devas porti ĝin malfermite antaŭ la poŝtoficiston, kiu lasta kontrolas, ĉu la letero enhavas monon.

Rilate la malhelpon al forkurado de l'riĉuloj el la lando, mi komuniku al vi jenan fakton : Ĉe la provinca registarejo en Pontevedra (kie mi loĝas) oni bezonis atendi 8 tagojn por sukcesi akiri pasporton por Portugalio aŭ Francio. Kompreneble tiu malfaciligo celis la monposedantajn forkurulojn, sed en sia efiko ĝenis ĉiujn.

Pri la pastra laboro jeno : Kiam estis okazonta la voĉdonado, la pastroj k kelkaj katolikaj kuracistoj tage k nokte kuris de loko al loko, serĉante kapti ge-voĉdonontojn por sia afero. Tiuj viraĉoj kompreneble prefere vizitadis domojn, en kiuj loĝas virinoj aŭ timemaj viroj, kiujn ili minacis per la infero k ankaŭ per la komunismo. Ili diris : « Se ni perdas, tiam tuj venos la komunismo k vi restos sen bovinoj, sen kampoj, sen domo, ktp. Nenio restos al vi ; en tiu okazo Hispanio estos dua Rusio. » Tamen, la voĉdon-tagon ili malaperis, k mi mem konas pastron, kiu devis kuri kiel vulpo tra la arbaro por rapide atingi sian loĝejon. Mi pensas, ke nun tiuj uloj estas konvinkitaj, ke kelkio ŝanĝiĝis k iom post iom ankoraŭ pli multe ŝanĝiĝos.

Kion mi rakontis, okazis sur la kamparo.

19 514.

Ĉiu SAT-ano ricevas ĉiujare kontraŭ relative malgranda sumo membro-atestilon, Jarlibron k dekdu n-ojn de la oficiala organo. Duobligante sian elspezon, li ricevas krome ĉiumonate belan 16-paĝan ilustritan Revuon. La membreco rajtigas al partopreno en la asocia vivo k utiligo de l' serva aparato, kontentiganta liajn esperantistajn bezonojn.

LA HOLANDA KARAVANO al la SAT-Kongreso nombras jam 37 partoprenontojn. Inter ili estas kelkaj, kiuj nur provizore anoncis sin, ĉar ili ne estas certaj pri sia libertempo. Entute estos 42 sidlokoj. Kiu ankoraŭ deziras kuniri, sendu baldaŭ sciigon al K-do *C. J. Veenendaal*, WEST-GRAFTDIJK, Nederlando.

Diskutejo

Homamo.

Pri la milito en Etiopio skribis K-dino 15408 kelkajn malbonhumorajojn pri la penadoj k oferoj de la kuracistoj k flegistoj. Mi opinias, ke ŝi nek estas prava nek justa.

Se ni pripensus, kia estas ilia rolo en la militoj, eĉ ni dankos ilian homan laboregon. Ne nur la flegado de la vunditoj, moderigante ilian dolorojn k resanigante la militviktimojn (la plejmulto el ili batalas ja kontraŭvole aŭ senkonscie) estas la tasko de la sanlaboristoj, sed ankaŭ k ĉefe, eviti al la homaro la pestajn terurajojn. El la militoj naskiĝis ĉiam la epidemioj, des pli teruraj, ju pli malsufiĉaj k malbonaj estis la sanigaj servoj. Ni devas rimarki, ke en duonsovaĝa lando, kiel Etiopio, tiuj servoj preskaŭ ne estas, k pro tio aliaj pli civilizitaj landoj sendis tien ambulancon por plenigi tiun mankon. Kiam Italio detruigadis tiujn ambulancojn k mortigis la sanlaboristojn, ĝi ne nur atakis la etiopianojn, sed ankaŭ la tutan homaron.

Ni ne devas kulpigi la kuracistojn k geflegistojn pro la milito. Ili ne estas mortigilfabrikistoj k ne havas profitojn el la hombuĉado. Ni ne devas lasi nin regi nur de la cerbo, sed ankaŭ de la koro. Kun bedaŭro mi konstatas, ke el la homoj unuj lasas sin regi de la cerbo, aliaj de la koro k aliaj ankoraŭ de la stomako. Kaj K-dino 15408, kiun mi salutas, devas demandi kuracist-on, ĉar ŝi eble estas hepatmalsana. 1004.

Frakcia Vivo

Komuniko de la Socialista Frakcio

Pro eksiĝo de K-do Pâris, la internacia sekretariejo transloĝiĝis al Amsterdamo (K-do *W. F. Kruit*, Curaçaostr. 124,I).

Dum la kongreso de la nederlanda LEA okazis frakcia kunsido, en kiu oni decidis ŝanĝi la frakcian strukturon. La frakcio ne plu konsistos el la socialistaj membroj de SAT k la LEA-oj, sed el t.n. konfiduloj.

Apud ĉiu sekcio de la IIa Internacio funkciu konfidulo, kiu, agnoskita kiel tia de la koncerna partio, prizorgu la specialajn servojn *por*esperantajn k *per*esperantajn en la partio k krome estu peranto inter partio k la koncerna LEA. La landa konfidulo havigu al si la kunlaboron de regionaj k grandurbaj konfiduloj, kiuj siavice prizorgas respektive la regionajn aŭ urbajn servojn. Plie la landa konfidulo havu regulan kontakton kun la internacia estraro.

Opiniante, ke tiuj ĉi simpligo k faciligo de la frakciaj laboroj trovos la aprobon de niaj socialistaj K-doj, mi petas, ke bonvolaj K-doj jam anoncu sin por povi komenci la organizadon. Krom la K-doj el la demokrataj landoj, mi ankaŭ petas anoncon de K-doj, kiuj povos funkcii, kiel perantoj inter la internacia sekretariejo k la elmigrintaj estraroj de ekzilitaj partioj el Germanio, Aŭstrio, Italio k Rusio.

Specialan atenton mi petas por la frakcia kunsido en *Manĉestro*. Kiom eble oni donu mandaton al K-doj vizitontaj la SAT-kongreson en Anglio, por priparoli la pli detalajn informojn pri nia propono en supre nomita kunsido. Pluaj komunikoj pri la aranĝoj de l'konfidularo, la tagordo por la manĉestra kunsido k la projektitaj laboroj, sekvos en la venontaj n-oj.

Int. Sekr. *W. F. Kruit.*

Komuniko de l'Anarkista Frakcio

Kelkaj SAT-anoj el Barcelono pritraktis la revivigon de l'Anarkista Frakcio de nia kara organizo. Tial ni, eksciinte, ke en SAT ne ekzistis plu sekretariejo de l'Frakcio, prenis sur nin la rajton organizi ĝin k mi estis elektata sekretario. Post apero de l'adreso en la Jarlibro mi ricevis kelkajn aprobleterojn de anarkistaj SAT-anoj, kiuj petis sciigojn pri farotaĵoj de l'Frakcio. La K-doj eksciu, ke baldaŭ mi dissendos cirkulerojn al la informpetintoj kun sufiĉaj klarigoj k aliaj interesaj aferoj. Ĉiuj notu mian adresŝanĝon !

José Garcia, Castillejos, 389, pral. 1-a, *Barcelono*, Hispanio.

En nia Movado

(Kroniko)

Finlando. En februaro ĉi-jara oni fondis en *Helsinki* novan Lab. Esp. Klubon, kiu tre forte startas. Ĝi aranĝis i.a. komencan kurson kun 50 partoprenantoj. Klubanoj estas 75. Prezidanto, K-do *J. Lindholm*, adr. : Kankurinkatu 8, B. 8, *Helsinki*. Ĉar en la lando lab. esp. movado jam multajn jarojn tute dormis (adreso de FLEA en la Jarlibro estas erara !), la fondiĝo fakte signifas, ke oni povas atendi reviglîĝon ankaŭ de l' dormanta Finlanda LEA.

N. K.

Portugalio. *Lisbono.* La SAT-rondo kunvenis regule ĉiumonate en diversaj kvartaloj; la kunvenojn ĉeestis preskaŭ ĉiuj anoj. Dum lasta trimonato estis decidita k plenumita subten-aliĝo al nia XVI-a kongreso. Propagandcele ni havigis glumarkojn k afiŝojn, kiujn ni uzis ĉe Lisbona esp. sidejo k alie. Niaj K-doj diligente agitadis por nia asocio, sukcesante anigi kelkajn novulojn (la sukceso ne estas pli

NETAŬGA DISKUTO PRI TAŬGA LINGVO

Al iu K-do, kiu sekvas kurson por la germana lingvo, mi proponis, ke li lernu esperanton. Li malakceptis la proponon, komencante vervan paroladon kontraŭ esperanto. La enhavo konsistis el kelkaj argumentoj, miksitaj kun multaj asertoj pri la utopieco de lingvo universala. Kvazaŭ torento la paroloj fluis el lia buŝo, k kiam li finis, en mia konscio svarmis konfuza amaso da aŭditaĵoj.

Respondante, mi agis laŭ tiu sama procedo k refutis unue tiujn parolojn, kiuj plej freŝe prezentiĝis en mia konscio. Fragmentoj el liaj ceteraj paroloj sinsekve revenis en mian memoron k influis la disvolviĝon de mia respondo. Ankaŭ ties enhavo prezentis sekve konfuzan mozaikon el plej senorda aro da refutoj. Kaj tial mi supozas, ke mia parolado kaŭzis en lia kapo staton tiel ĥaosan, kiel lia en mia kapo. Tamen ankaŭ al li tio ne malhelpis la kunmeton de nova liavica respondo multvorta kun sama efiko k sekvata de kelkfoja ripeto de la tuta diskuta procedo. El tia diskutado venas venkinto nature la homo, kies kapablo fari ampleksan miksaĵon el argumentoj k ŝajnargumentoj, estas supera. Hontante mi devas konfesi, ke en ĉi tiu okazo, tiu homo estis... mi.

Kiam mi poste repensis pri la interparolo, mi sentis malkontenton pri ĝia rezulto, k mi decidis zorgi en venontaj okazoj por diskutprocedo pli fruktodona. Al konfuza atako, kian mi supre menciis, mi povos respondi ekzemple : — Nu, K-do, vi evidente atentis pri la principo, ke « kontraŭul' konfuzita jam estas duone venkita ». Vi superŝarĝis mian memoron per nedistingebla amaso da asertoj, en kiu eble troviĝas ankaŭ kelkaj argumentoj. Mi proponas, ke ni kune ekzamenu vian paroladon, distingante la argumentojn de la asertoj. Por ebligi tion, vi ripetu ĉiun argumenton aŭ aserton aparte, donante al mi okazon por, se eble, refuti ilin. Nur tiel nia diskutado povos konduki al inda rezulto. Imagu, K-do, ke por respondi al vi, ankaŭ mi kolektus tian miksaĵon el kelkaj argumentoj kun multaj asertoj, ĉu vi opinias, ke tiel nia konflikto solviĝos ? Ja ne ! Tia interparolo ne meritas la nomon « diskuto », sed « babilado ». La lastan parolon havas k sekve pravas tiu, kiu estas plej babilema.

Ŝajnas al mi, ke ĉiu bonvola K-do pri ĉi tio konsentos. Kaj tiu konsento formos la bazon por diskutado vere fekunda.

Sed iuj el la legantoj eble rimarkigos, ke eĉ en debataj kunvenoj oni ne aplikas tian diskutan sistemon. Ĉu do ankaŭ tie okazas nur babilado ?

Efektive mi iam aŭdis « debatojn », kiuj tre similis la interparolon faritan de l'K-do kun mi. Sed vera debato estas neniel komparebla kun hazarda diskuto. Ĝi plenumiĝas sub tute aliaj cirkonstancoj. Serioza debatonto antaŭe ordigas sian scion pri la temo k aŭskultante al sia kontraŭulo, li povas facile fari notojn, ĉar ankaŭ ties parolado estas orde aranĝita. Sed al diskuto, kiu ekokazas hazarde post renkontiĝo, la cirkonstancoj estas multe malpli favoraj. Ĉiu el la legantoj ja povos prezenti ĉi tion al si k superflua do estus kompara analizo. Prefere mi ekprovu rekonstrui la diskuton. Por la disvolvo mi observos la rimarkojn, kiujn mi supre faris. Do post ĉiu argumento aŭ aserto, parolitaj de la K-do, mi tuj sekvigos mian respondon.

Mi : Ĉu vi ankoraŭ vizitas la kurson por la germana lingvo ?

Li : Jes ! Ĝuste hodiaŭ, en la mateno, mi ĉeestis la dekan lecionon. Sed mi tute ne estas kontenta pri ĝi, ĉar mia instruisto tre malbone plenumis sian taskon. Li traktis la

granda pro la mizeraj vivkondiĉoj de l'ĉi tiea laboristaro). *Barreiro.* La 2-an de aprilo L.E.S. « Progresemaj Amikoj » aranĝis propagandfeston en la loka kinejo. Parolis K-doj d-roj Domingos Monteiro k Saradela d'Oliveira pri « esp-o k la homa solidarsento ». Longe aplaŭdis ĉ. 1000 ĉeestantoj. K-do 1.004 propagandparoladis la 13.IV. pri SAT k ĝiaj organoj.

SVISIO. La 7-a renkontiĝo de l'Svisaj Lab. Esperantistoj en *Olten* elmontris la malfacilajojn, kontraŭ kiuj devas lukti la sufiĉe malforta lab. esp. movado en Svisio. Eĉ en grandaj urboj la kurslaboro k grup-laboro ne estas multe sukcesa. La zorgo pri « La Semanto » (monata gazeto) transiris en aliajn manojn (redaktoro K-do Uetschli-Wattenwil; administr. K-dino Jeanne Schmutz, Feldstr. 24, Allschwil).

Korespondado

(Simpla trilinia anonceto kostas 4.50 fr. fr.)

ĈEĤOSLOVAKIO

K-do *Josef Hruška*, Kaplirova 1108, *Budejovice III*, volas koresp. kun okcid. K-doj (francaj, hispanaj k anglaj) pri poŝtmark-interŝanĝo, PI, ankaŭ pri lab. gimnastika movado. Al ĉiuj mi respondos.

FRANCIO

K-do *A. Mazière*, 94, avenue de Louyat, *Limoges* (H.-V.), 21-jara, dez. interŝ. PI, L, kun Gek-doj el ĉiuj landoj.

KANADIO

Victor Man, 579 Logan Avenue, *Toronto*, dez. korespondantojn tutmondajn, kiuj iel interesiĝas pri aviado. Respondo nepra.

NEDERLANDO

23-jara junulo dez. regule koresp. kun Gekdoj el ĉiuj landoj. Adr. : *H. Verhulst*, Gruttostr. 33, *Haarlem*. Certa resp.

K-do *J. B. Pak*, Talmastr. 54, *Rotterdam*, deziras korespondi kun Ge-kamaradoj, ĉ. l. Nepre respondos.

Lab. Esp. Grupo aranĝos letervesperon la 14-an de julio. Skribu multnombre al K-do *J. Vogel*, Langeleegte 57, *Veendam*. Resp. garantiata.

3 K-doj dez. koresp. kun K-doj el ĉl. pri ĉtemoj. Certa respondo. Interŝ. gaz., PI, ktp. Skribu al K-do *C. Wolthuis*, Aegidiusstr. 16, *Rotterdam*.

Esperanto-grupo dez. kor. kun Gek-doj ĉl. pri ĉt. Resp. gar. Adr. : *P. Fillekes*, v. d. Driftstr. 21, *Vlaardingen*.

K-do *J. M. Daams*, Seringenstr. 6, *Zwolle*, serĉas korespondant(in)on en Usono. Ĉiuspecaj temoj. Resp. gar.

Amsterdamaj SAT-Anoj, atentu ! Jaŭd-vespere, la 4-an de junio, okazos kunveno por la amsterd. SAT-anaro en la ejo Hudsonstr. 127 (West). *Urĝe necesas ĉies ĉeesto* ! Punktojn por la tagordo oni sendu al la urba perantino : *H. Oudenhoven-Bishoff*, Kanaalstr. 48, III, *Amsterd. W.*

K-do *Jacob de Lange*, Zuideinde A 186, *Oostzaan*, dez. korespondi kun Gek-doj el ĉiuj landoj. Certa respondo. L aŭ PK.

Pli ol 40 finstudintoj dez. kor. kun Gek-doj el ĉ. landoj pri ĉ.t. Resp. garantias K-do *C. Prins*, Sneeuwbalstr. 70, *Amsterdam*.

JUGOSLAVIO

Niaj gegrupanoj dez. koresp. L, PI, pri ĉ.t., kun Gek-doj el ĉl. Adreso : *Esperanta Grupo, Ptuj*.

SVEDIO

Anoj de Örby Esperanto-Klubo deziras korespondadi. Leterojn k poŝtkartojn sendu al *Signe Johansson*, Björkebo, Brättingstorp, *Kinna*.

Gek-doj en k eksterlande

La 18 an de junio 1936 Sekcio Roterdam IIIa de F.L.E. feste rememoros sian 5-jaran ekziston. Okaze de tio, komitato i.a. intencas grandskale ekspozicii, k por montri al la vizitontoj la tutmondan intereson je la 5-jara ekzisto de nia sekcio, ni instigas ĉiun leganton tiel en- kiel eksterlande, dum tiu monato sendi salutleteron al K-do *W. Borsje*, Multatulistraat 29, *Rotterdam (WEST)*, Holando.

Alvoko al ĉiuj lab. esperantistoj en- k eksterlandaj !

La 20-21. junio okazos en Grünwald ap. Gablonz a. N. Laborista Festo. La esperantistoj aranĝos ekspozicion pri korespondajoj, broŝuroj, libroj, gazetoj, fotoj k.a. propagandmaterialo. Por ke nia ekspozicio estu impona, kompare al la kelkmila atendata ĉeestontaro, k ĉar la grupo ne havas sufiĉe da ekspoz-materialo, ni petas ĉiujn sendi al ni, ĉu donace, ĉu prunte elmontrotajojn. Helpu al ni konvinki indiferentulojn k montri la sukceson de fakta prol. esperantista solidaro. Ĉion adresu al : K-do *Josef Bergmann*, *Reinowitz* 226, ap. *Gablonz a.N.*, Ĉeĥoslovakio.

ONI PETAS !

Prilaborata estas biografio de l'poeto-revoluciulo Erich *Mühsam*, kiu aperu plej malfrue okaze de lia tria mortotago, 1937. Ĉiuj Gekdoj estas petataj disponigi leterojn, bildojn, gazetartikolojn, plene aŭ prunte. Precipe oni serĉas la broŝurojn *Askona* k *La ĉaso en Harden*, k la polemikan teatrajon *La liber-edziĝintoj*. Adr. : Auguste *Elzholz*, Wurmsergasse 45-109, *Wien XV* (Aŭstrio).

VOJAĜANTOJ

Biciklantoj k piedirantoj, kiuj vojaĝos tra Danio, estas petataj viziti ankaŭ la klubon en

---

kazojn, sed tiele, ke mi komprenis aŭ almenaŭ lernis nenion. Preskaŭ du horojn li paroladis, klopodante klarigi al ni la signifon de « kazo ». Sed vane, almenaŭ koncerne min, ĉar mi ankoraŭ ne scias ties signifon.

Mi : Ŝajne vi iom troigas. Paroli du horojn, nur pri la signifo de vorto, tio preskaŭ ne estas kredebla. Sed ĉiuokaze, pli utilan laboron li farus, se li instruus al vi kelkajn el la multaj reguloj, havantaj po ankoraŭ pli multaj esceptoj. Kaj eble ankaŭ tiu laboro ne estus tre utila, ĉar... kial propre vi lernas tiun lingvon ?

Li : Kial mi lernas tiun lingvon ? Stranga demando ! Kun pli da rajto mi povus demandi : — kial vi *ne* lernas ĝin ? — Estas ja tre utile scii fremdan lingvon, precipe la germanan. La pasintan someron mi vizitis kun du amikoj diversajn lokojn en Germanio. Unu el la amikoj scipovis la germanan lingvon k mi konstatis, ke por tiu K-do la vojaĝo estis ankoraŭ multe pli interesa ol por ni. Pro sia lingvoscio li estis nia ĉefo k ni estis nur liaj sekvantoj, tute dependaj. Reveninte hejmen, mi tuj eklernis la germanan lingvon.

Mi : Evidente vi do havas la intencon iam reviziti Germanion. Sed, se vi estas tiel vojaĝema, vi eble poste deziros viziti ankaŭ aliajn landojn, ekzemple : Francion, Anglion, Danion, Svedion, ktp. Ĉu vi tiam eklernos ankaŭ ties lingvojn ?

Li : Ho ne ; tio tute ne estas necesa ! La germanan oni parolas en tuta Centra Eŭropo k ankaŭ ekster tiu regiono oni ĝin trovas multe uzata.

Mi : Ĉu vere ? Ĝis nun mi ne sciis tion ; k kvankam mi konas vin homo verama, tamen ĉi tiun aserton mi ne tuj povas kredi. Cetere nun mi rimarkas, ke la aserto estas ankaŭ ne tre pozitiva. Per la vorto « Centra Eŭropo » oni povas indiki vastan terenon, sed ankaŭ sufiĉe malvastan. Tamen la kunteksto supozigas almenaŭ, ke vi ĝin uzis en la senco unua. Preskaŭ la samo estas direbla pri la « multuzateco de la lingvo ekster Centra Eŭropo. »

Ni supozu, ke la germanan oni uzas efektive tiom, kiom vi diris — kio motivas tian disvastiĝon ? Ĉu tio, ke tiu lingvo havas eksterordinare bonajn kvalitojn ? Ĉu ĝi estas simpla, facile lernebla ? Tute ne ! El la modernaj lingvoj la germana havas gramatikon plej komplikitan. Ankaŭ nacia supereco ne povis kaŭzi precipan disvastiĝon. Tial do mi ne povas kredi, ke la germana lingvo ial troviĝas en pli favora situacio ol ekzemple la lingvoj angla k franca. Se necesus elekti preferindan el la lingvoj nomitaj, la angla pro siaj gramatiko relative simpla k multuzateco konata verŝajne havus plej grandan ŝancon. Sed por interkompreniĝi kun homoj el diversaj nacioj plej preferinda super ĉiuj estas ja tiu lingvo, kiu apartenas al nenia nacio k kies konstruo estas plejeble simpla k klara. Tiu lingvo estas esperanto, kies alpreno por uzado en internaciaj rilatoj signifas favoron ne al iu nacio aparte, sed al ĉiuj kune. Rilate logikecon, simplon k klaron, neniu el la naciaj lingvoj povas konkuri kun ĝi.

Aŭdinte la nomon de nia lingvo, la K-do kuntiris la brovojn k post momento ekflame komencis sian senordan pledon kontraŭ tiu ĉi lingvo. Mi analizas :

Aserto : Esperanto estas lingvo senviva, kia la latina.

Kontesto : La sola motivo por juĝi lingvon senviva konsistas en la neuzateco. Lingvo uzata vivas, lingvo neuzata malvivas. Sekve ankaŭ la latina ne estas tute senviva, ĉar oni ĝin uzas almenaŭ en medicino. Ĝi do fariĝis lingvo sole faka. Sed esperanton oni uzas en la ĝenerala vivo. Tial ĝi estas tiel viva kiel iu ajn el la modernaj naciaj lingvoj.

Ikast, por resti kelkajn tagojn en tiu vilaĝo situita 25 km. okcidente de *Silkeborg*. Skribu al: *Th. Jorgensen*, Bredgade 8, *Ikast*, Danio.

Internacia lingvonormigo en la tekniko (speciale elektrotekniko).

Tiu grava faka verko *germanlingva* (kun esperanta resumajo) de E. Wüster, 431 paĝoj k 4 tabeloj, tole bindita, estas havebla por la *duona prezo*, t.e. por 60 fr. frankoj, *afrankite*, ĉe SAT (nur *unu* ekz-o !). Interesiĝantoj, atentu pri tiu *unufoja oferto* !

MEMORNOTO

Priesper. artik. k notojn enhavis : *Signalen*, Stokh., 9., 16., 23., 30.4. ; *Le Travail*, Verviers, 3., 24.3. ; *De Nwe Fakkel*, Amsterd., 24.4. ; *La Femme Socialiste*, Paris, majo.

Pri SAT enpresis : *Le Travail*, Verviers, 3., 16.3., 11.4. (S-ulo anoncetekstoj).

Pri la Kongreso : *Labour's Northern Voice*, apr. ; *Ourselves*, aprilo.

NIA POŜTO

16 285. — « Saturno » verŝajne en junia SR.
13 661. — « Integra homo » aperos en junia SR.
17 177. — Ambaŭ sendaĵoj ric. k akceptitaj.

POŜTMARKOJ

Kolektantoj de poŝtmarkoj deziras korespondi kun aliaj kolektantoj en la tuta mondo, por reciproke kompletigi siajn kolektojn. Respondo garantiata.

Adreso : *M. Fortuin*, de Sillestraat 270, *Hago*, Nederlando.

NEKROLOGO

La 15-an de aprilo mortis en aĝo de 70 jaroj unu el niaj plej sindonaj k fervoraj anoj

K-do J.L. SLAVENBURG

SAT-ano n-o 18.225. Inter ni esperantistoj li estis konata kiel onklo Vilhelmo. Li faris tre multan laboron por nia afero. Ne nur ni, sed la tuta esp. movado suferas gravan perdon. Honoron al lia memoro !

La Apeldorna Sekcio de Nederlanda F.L.E.

Mortis la 11-an de junio 1935

K-dino A. BERGSTEDT el STRÖMSTADT
(Svedio)

SAT-ano n-o 17.761.

Sindonema de longaj jaroj al nia afero, ŝi meritas honoran memoron nian. La komunikon ni ricevis de ŝia korespondantino : K-dino *H. A. Buis.*

POR ŜTOPI LA BREĈON

Laŭ rekomendo de la XV-a Kongreso ni alvokas ĉiujn Gek-dojn fari sian eblon por helpi definitive likvidi la ŝuldojn kreitajn en la antaŭaj jaroj, kiuj ne estas forigeblaj per la ordinara buĝeto de la Asocio.

45. *listo.*

SAT-Rondo, Zwolle	fr. fr.	50.—
A. Rehman, Ascona		5.—

Ni kvitancas danke !

La Sat-Oficejo estas fermita de 24.V.-1.VI.

Argumento: Troviĝante en fremda lando k ne sciante la lingvon de la popolo, sed nur esperanton, oni estas dependa de unu, aŭ en plej bona okazo de kelkaj esperantistoj tie vivantaj.

Respondo: Tio estas vera, sed montras nur, ke multaj homoj ankoraŭ ne konscias pri la devo de ĉiu kulturita homo lerni esperanton. Ni laboru por veki en ili tiun konscion.

Cetere ŝajnas al mi preferinde kompreni almenaŭ unu homon kie ajn, ol ĉiujn homojn en nur unu difinita lando. Krom tio oni ne forgesu, ke eĉ post multjara studado la uzo de fremda nacia lingvo ankoraŭ prezentas malfacilaĵojn. La kunparolanto, kies gepatra lingvo ĝi estas, troviĝas, pro tio, en avantaĝa situacio. En esperanto oni ne trovas malfacilaĵojn, almenaŭ ne tiajn, kiuj ne apartenas al la esenco de lingvo kompleta. Kaj esperanton ĉiu homo povas scii tiom bone aŭ malbone, kiom li mem deziras.

Aserto: Esperanto estas malriĉa lingvo, per kiu oni povas esprimi nur ŝablonajn diraĵojn.

Respondo: Vi ne scias la lingvon, sekve vi ne rajtas juĝi pri ĝiaj kvalitoj. Kontraŭ viaj asertoj mi povus meti la miajn, ke esperanto estas male tre riĉa lingvo, kiu tute taŭgas por la esprimado de ĉiaj pensoj en la plej variaj formoj, ke ĉi tiun lingvon mi uzas pli facile k pli korekte ol mian patran lingvon, kvankam la patran mi lernadas de la jaro, kiam la lango ekbalbutis la unuajn vortojn, dum esperanton mi studas nur de tri jaroj. Sed hodiaŭ tiuj ĉi asertoj havas por vi nenian valoron ; nur lerninte esperanton vi povos konstati ilian ĝuston.

Aserto: La okupado pri esperanto englutas la energion de multaj laboristoj, tiel ke ili ne, aŭ ne plu, partoprenas la aktivan batalon kontraŭ la kapitalismo.

Respondo: Ĉiuj homoj, kiuj deziras anstataŭigi la kapitalismon per alia ekonomi-politika sistemo, konsentas, ke por atingi tiun celon estas necesa la unuiĝo de ĉiuj proletoj. Sed pro la diversaj naciaj lingvoj, la proletoj eĉ ne povas nur kompreni sin reciproke ; kiel do unuiĝi ! ? Enkondukante neŭtralan simplan lingvon, kiun ĉiu naciano povas facile ekposedi, la esperantistoj do faras laboron favoran al la interesoj de l'proletoj k sekve malfavoran al tiuj de l'kapitalismo ; per aliaj vortoj: ili aktive kontraŭbatalas la kapitalismon. Vi komprenas sub « aktiva batalo » nur la laboron por iu politika partio, sindikato aŭ simila organizo revoluciaj, sed ĉu ne ankaŭ vi konstatis, ke la diversaj politikaj partioj (en Nederlando) malpli batalas kontraŭ la kapitalismo ol unu kontraŭ la alia? Tial via laboro verŝajne estas eĉ malpli efika ol la laboro de tiuj politike pasiviĝintaj esperantistoj.

Cetere vi eraras opiniante, ke esperantistoj ĝenerale sin tenas pasivaj rilate politikon. Se vi povus legi la raportojn pri la SAT-kongresoj, vi mem konstatus la eraron. Anstataŭ neglekti la politikon pro esperanto, iuj esperantistoj miaopinie eĉ iom malzorgas la korektan uzon de sia lingvo pro la tro fervora sinokupado pri politiko. Se aktiveco pri politikaj aferoj estas por vi sinonima kun partiemo, eĉ ankaŭ tiam vi ne havas kaŭzon por plendi pri esperanto, ĉar sufiĉe multaj esperantistoj portas tiun kvaliton (mi dirus preskaŭ : malgraŭ esperanto). Tamen mi devas konfesi, ke ekzistas esperantista organizo, nome SAT, kiu per sia statuto stariĝas super la partioj k kiu sekve iam eble havos membrojn ne plu partiemajn, ne plu naciisme influeblajn,[1]... sed mi rapidu aldoni, ke tiu organizo jam plurfoje suferis preskaŭ mortigajn atakojn fare de partiemuloj...

19 428.

[1] En Nederlando estas « socialistoj », kiuj pretas militi kontraŭ la italaj barbaroj, t.e. la itala popolo.